

ਭਾਗ XIX- (1)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਬਾਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਪੈਸੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਕਰਤਾਰ
ਸਿੰਘ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੇ.

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਡੀ ਫਲਸ਼ੇ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

ਤੇਲੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 137 ਆਫ 1965

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰ) ਚੋਣ ਨਿਯਮ (1961)—ਨਿਯਮ 22 ਅਤੇ 28—ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਨਿਯਮ 22(4) ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ—ਕੀ ਸੰਪੂਰਨ—ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ—ਕੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ—ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)—ਆਰਟੀ. 226—ਪਾਰਟੀਆਂ—ਕੀ ਦਲੀਲਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ—ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

1965
ਸਤੰਬਰ, 13

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰ) ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1961 ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਰਿਟਰਨਿੰਗ

ਅਫ਼ਸਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 22(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਕੋਈ ਆਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੋਣਕਾਰ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 28(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਨਵਾਂ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਝੂਠ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ। ਪੀ ਡੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ 10 ਮਾਰਚ 1965 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1608 ਆਫ਼ 1964 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲਸ਼ੋ,
ਸੀ.ਜੇ.

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਸੀ.ਜੇ.—ਇਹ ਤੇਲੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੌਥੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਰਾਮ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੁੰਡਰੀ ਬਲਾਕ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਉਕਤ ਬਲਾਕ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪੁੰਡਰੀ ਬਲਾਕ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 22 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਬਲਾਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰ) ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1961 ਦੇ ਨਿਯਮ 22(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ 19 ਮਈ, 1964 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। 22 ਜੂਨ, 1964 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ, ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੇਲੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੱਥੂ ਰਾਮ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ 61 ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਨੂੰ 18, ਤੇਲੂ ਰਾਮ ਨੂੰ 22 ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 21 ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੋ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਾਮ ਲਾਈ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਪਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਤੇਲੂ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਇੱਕ
ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਨੱਥੂ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਫਾਲਸ਼ੈ,
ਸੀ.ਜੇ

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 121 ਕਿਸੇ ਵੋਟਰ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਦੇ ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਕਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ. ਅਗਸਤ, 1964 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਲਝਣ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ (ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ), ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਕੈਥਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮਾਲ ਵਜੋਂ ਸਟਾਈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਵਾਲੇ ਦੋ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ "ਪਟੀਸ਼ਨ" ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ

ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਜਿਸਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 21, ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਨੈਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਣ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਪ- ਨਿਯਮ 1(ਬੀ) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉਸ ਦਿਨ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਆਪਣੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੂਚੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੋਸਟ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਵੀ ਭੇਜੇਗਾ। ਨਿਯਮ 23 ਤੋਂ 27 ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਨਿਯਮ 28 ਅਸਲ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਅਤੇ (2) ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਚੋਣ ਗੁਪਤ ਮਤਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧੀਵਤ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।“

ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ

ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯਮ 22(4) ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 54 ਨਾਂ ਸਨ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ 54 ਨਾਵਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ 47 ਦਾ, ਦੂਜਾ 5 ਦਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ 2 ਦਾ, ਆਖਰੀ ਦੋ ਨਾਮ ਜੋੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਵੇਰ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੋਣ ਵਿੱਚ 61 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 7 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਈ, ਜਾਂ 7 ਤੋਂ ਵੱਧ, ਜੇਕਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕੇਸ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕਈ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੰਨੇ ਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਮਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਿਯਮ 22 ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਅਧੀਨ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਹ ਇਕਦਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਚੁਣਨ ਦੇ ਮਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 121 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 20 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਵੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ

ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਆ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਝੂਠ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੁਝ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 121 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਾਮ ਲਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵੀ. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਹ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਯੋਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨੌਥ ਰਾਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 23 ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸੋਸਾਇਟੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 22(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣਕਾਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਦੋਂ ਵੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯਮ 28 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿ ਲੁਟਕੀ ਮਾਜਰਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਸਰਵਿਸ, ਕੇ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਅਜਿਹੇ ਕਈ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮਾਣਾ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ, ਚੋਣ ਵੇਲੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਇਸਦੀ ਚੋਣ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ 145 ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ 29 ਨੇ ਹੀ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਚੋਣ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 29 ਨਾਂ ਸਨ। ਚੋਣ ਸਮੇਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 42, 41 ਅਤੇ 38 ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 121 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ, ਯਾਨੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲੋਂ ਲਗਭਗ 100 ਵੱਧ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ, ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਨੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ, ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ। , ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ, ਇਸਲਈ, ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਸਮਝਦਾਰ ਦਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੋਣ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ 145 ਵਿੱਚੋਂ 29 ਵੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 22(4) ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਕੋਈ ਆਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੋਣਕਾਰ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਦਾ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ! ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 28(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਤੇਲੂ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਇੱਕ
ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਨੱਥੂ ਰਾਮ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਫਾਲਸ਼ੈ,
ਸੀ.ਜੇ

ਸੀ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 22(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਲਸਾਜਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ, ਉਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.ਜੇ.

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਗਰੇਵਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 334.

ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)—ਸੈਕਸ਼ਨ (115—ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਨਾਕਾਫੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਹਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਤੇ: ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ—ਕੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

1965
ਸਤੰਬਰ, 20

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਾਹਤ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

28 ਜਨਵਰੀ, 1964 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ. ਫਲਸ਼ੋਅ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਲੈਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 20 ਸਤੰਬਰ 1965 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ, ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1918 ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, 17 ਮਈ, 1962 ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ 31 ਮਈ, 1962 ਤੱਕ, 59,262 ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਡ ਵੈਲੋਰੇਮ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਏ.ਐਮ. ਸੂਰੀ, ਸੀ.ਐਮ. ਨਈਅਰ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਮ. ਸੂਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਕੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ, ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸੂਰੀ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

---

(1) 1964 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 1185;

(2) 1965 ਕਰੰਟ ਲਾਅ ਜਰਨਲ (ਪੰਜਾਬ) 723.

ਸੀਮਾ ਰਾਣੀ (ਅਨੁਵਾਦਕ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜਿਹ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ।